

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014

Aanvullend advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

16 september 2013 / rapportnummer 2706-119

1. Hoofdpunten van het milieueffectrapport (MER)

De Provincie Limburg heeft het voornemen om het vigerende Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 2006) integraal te herzien. Bij deze herziening, hierna 'POL 2014', zal de Provincie zich vooral richten op het formuleren van beleidskeuzes voor twaalf prioritaire thema's. In voorbereiding op een besluit over het nieuwe plan wordt een MER opgesteld. Provinciale Staten van Limburg zijn bevoegd gezag in deze procedure.

Het omgevingsplan en het MER worden gefaseerd opgesteld, in samenspraak met belanghebbenden, zoals bedrijven, burgers en gemeenten. Het resultaat van de eerste fase is een hoofdlijnschets van het POL 2014, onderbouwd met rapporten over zeven van de twaalf prioritaire thema's, zoals: de herijking van de ecologische hoofdstructuur en de zonering van de intensieve veehouderij en de glastuinbouw. Verder heeft de provincie het vervolgproces geschetst in een aanvulling op de nota reikwijdte en detailniveau van november 2012.¹ In dit advies spreekt de Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')² zich uit over de hoofdlijnschets, de themadocumenten en de aangevulde nota reikwijdte en detailniveau en doet ze aanbevelingen voor de volgende fase, die de eindproducten moet opleveren.

Naar het oordeel van de Commissie geeft de hoofdlijnschets een goed beeld van de verschillen tussen de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg in profiel en ontwikkeling en in opgaven en ambities. Verder maakt de schets duidelijk voor welke beleidsterreinen de uitgangspunten helder zijn en voor welke er nog onzekerheid is over bijvoorbeeld de doelen of de rol van betrokken actoren. De Commissie ziet de themadocumenten als een gedegen beschrijving van (de achtergronden van) de huidige situatie per thema, van wat gewenste ontwikkelingen belemmert en van de effecten die deze ontwikkelingen veroorzaken. Ze vormen een geschikt vertrekpunt voor de uitwerking van fase 2.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie voor het MER, wat wil zeggen dat het voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming in ieder geval de onderstaande informatie moet bevatten:

- de vertaling van de regionale ambities voor een optimaal leef- en vestigingsklimaat naar concrete doelen en meetbare indicatoren;
- een inzichtelijke beoordeling van het belang van en de synergie en strijdigheden tussen de thema's en milieudoelen per regio en voor de gehele provincie;
- het voorkeursalternatief (VKA) per regio en geïntegreerd over de regio's met een (zo mogelijk) kwantitatieve beschrijving van de milieueffecten bij maximaal benutten van geboden mogelijkheden³;
- inzicht in significante effecten op Natura 2000-gebieden en of er door de herijking nu wel of geen sprake is van verdere achteruitgang van versnipperingsgevoelige natuur.

¹ Over de oorspronkelijke nota reikwijdte en detailniveau heeft de Commissie eerder geadviseerd (rapport nr 2706-64).

² De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiomer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

³ De Commissie gaat ervan uit dat het MER een representatieve invulling van dit maximum onderbouwt.

Omdat de prioriteiten per regio verschillen, beveelt de Commissie aan om een VKA per regio te ontwerpen en daarbij aan te geven wat de gewenste milieukwaliteit (het eindbeeld) per regio is en hoe die kwaliteit het VKA heeft beïnvloed. Deze werkwijze doet meer recht aan de regionale situatie en biedt meer perspectief op een gedragen invulling van het plan. Duidelijk markeren van het relatieve belang van de thema's en milieudoelen biedt een basis om het proces te structureren en de synergie en strijdigheden tussen onderwerpen te bepalen. Verder adviseert de Commissie om het ontwerp van de benodigde instrumentenmix als sluitstuk te nemen en het gewenste doel te laten volgen.

In het volgende hoofdstuk reflecteert de Commissie eerst op de resultaten van fase 1. In hoofdstuk 3 gaat ze in op de informatie die het MER moet bevatten en bouwt daarbij voort op alle hiervoor genoemde documenten en op haar eerdere advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER.

2. Beschouwingen bij de resultaten over fase 1

2.1 De hoofdlijnschets: verhelderen van probleem- en doelstelling

De hoofdlijnschets beschrijft per regio de belangrijke economische en demografische ontwikkelingen en hoe de uitdagingen en beleidsprioriteiten voor de provincie hieruit zijn afgeleid. Die ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de prioriteit niet meer ligt bij het bouwen van nieuwe infrastructuur of de ontwerpen van bedrijfs- en woningbouwlocaties, maar bij aspecten zoals duurzaamheid, herstructurering en leefomgevingskwaliteit. Gewenste ontwikkelingen zijn uitgewerkt voor de provincie als geheel en voor het regionale niveau. Waar keuzes nog onzeker zijn of verantwoordelijkheden onduidelijk zijn, is aangegeven wat er moet gebeuren om ze concreter te maken.

De Commissie ziet een tweedeling in de uitwerking van de prioritaire thema's. Enerzijds zijn er thema's met eenduidig omschreven doelen, waarbij de provincie zich beperkt tot het slechten van drempels⁴ of het uitvoeren van beleidsafspraken⁵. Anderzijds zijn er thema's die zich nog in het begin van de beleidscyclus bevinden en waarvoor wensen en mogelijkheden nog niet scherp in kaart zijn gebracht.⁶ De uitdaging van fase 2 van het POL 2014 bestaat uit het waar mogelijk afstemmen of verenigen van die verscheidenheid aan meer of minder uitgewerkte thema's (zie hiervoor paragraaf 3.3 van dit advies). De hoofdlijnschets geeft ook op dit punt de stand van zaken zorgvuldig weer.

⁴ zoals bij de zonering voor de intensieve veehouderij of de glastuinbouw.

⁵ zoals bij herijking van de EHS of het realiseren van windenergie.

⁶ zoals bij het realiseren van windenergie, waar de plaatsings- en realisatievisie nog onzeker zijn, of het gebruik en de inrichting van de ondergrond, waar de rol van de provincie en de relaties tussen de opgaven nog niet zijn uitgewerkt.

2.2 De themadocumenten: kiezen en analyseren van alternatieven

Zeven van de prioritaire thema's zijn uitgewerkt in themadocumenten die het ontwerpen van het POL 2014 moeten ondersteunen, namelijk: herijking van de EHS (1), ambities voor mensgericht groen (2), zoekgebieden voor regionale sportcentra (3) en voor windturbines (4), zoek- en regiegebieden voor warmte- en koudeopslag (5), en zonerings van glastuinbouw (6) en intensieve veehouderij (7). De themadocumenten vormen een gedegen, overzichtelijk en uniform gestructureerde analyse van de huidige situatie en van de verwachte ontwikkelingen per prioritair thema en ze laten zien welke aspecten zijn betrokken bij het vertalen van de beleidskeuzes naar alternatieven. Het resulterende kaartmateriaal legt het accent op de factoren die ontwikkelingen uitsluiten of belemmeren.

In de rest van hoofdstuk 2 beschrijft de Commissie haar kijk op het geheel van documenten of op specifieke onderdelen daaruit, voor zover van belang voor de goede interpretatie van haar advies over de volgende fase in de ontwikkeling van het POL 2014.

2.2.1 Algemeen: uitwerking en bandbreedte van doelen en alternatieven

Inleidende observaties

In de hoofdlijnschets wordt aangegeven dat de provincie de algemene ambitie heeft om een voortreffelijk leef- en vestigingsklimaat te realiseren. Het POL 2014 focust op de fysieke aspecten van de realisatie van deze ambitie. In de themadocumenten zijn per thema beleidskeuzes geformuleerd en vertaald naar drie alternatieven. Die alternatieven zijn op vergelijkbare wijze beoordeeld, namelijk op grond van hun effecten op de omgeving, de mens en de economie. Daarbij zijn overwegend kwalitatieve effectbeschrijvingen gebruikt. Ook de mogelijke gevolgen voor de buurlanden worden in kaart gebracht.

De indicatoren zijn zo gekozen dat ze ook een indruk geven van de interactie tussen de prioritaire onderwerpen. Voorbeelden zijn de invloed van de glastuinbouw op de kwaliteit en de onttrekking van grondwater (wat relevant is voor WKO) en op de werkgelegenheid (wat relevant is voor inrichting van woon- en werklocaties). Daarmee vormen ze, naar het oordeel van de Commissie, een nuttig uitgangspunt voor fase 2, waarin de integratie van de verschillende prioritaire thema's centraal moet staan.

Uitwerking

Om de alternatieven voor de inrichting van de fysieke leefomgeving te kunnen toetsen aan deze ambitie is naar het oordeel van de Commissie een uitwerking van deze ambitie in de vorm van concretere doelstellingen en vervolgens een vertaling naar meetbare indicatoren wenselijk. Voorbeelden:

- Eén van de factoren die de leefomgevingskwaliteit beïnvloedt, is de aanwezigheid van veehouderijen, vanwege de emissie van geur en fijnstof. De concrete doelen op het gebied van geur en fijnstof zijn bepalend voor het antwoord op de vraag of de onderzochte alternatieven bijdragen aan de realisatie van die doelen of de realisatie ervan juist in de weg staan. Zo is het de vraag of agglomeratielandbouw de intensieve veehouderij niet dichterbij de woonbebouwing brengt, wat kan leiden tot achteruitgang van de leefomgevingskwaliteit. Nu is aangenomen dat alleen een daling van de emissies op provinciaal of regionaal nodig is voor het verbeteren van die kwaliteit en niet dat de plaats waar groei

wordt gefaciliteerd, de kwaliteit beïnvloedt. De concrete doelen voor toelaatbare geur- en fijnstofbelasting zijn nu niet gedefinieerd en getoetst.

- Een van de factoren voor een voortreffelijk vestigingsklimaat is de beschikbaarheid van duurzame energie binnen de provincie. Dit doel kan worden vertaald naar een meetbare indicator, bijvoorbeeld: in 2020 wordt in de provincie Limburg 20% van de energie opgewekt vanuit duurzame energiebronnen. Dit betekent voor het thema ondergrond dat de potentie van bodemenergie optimaal moet worden benut om deze doelstelling te kunnen halen. Daarmee ontstaat een helder kader voor de beoordeling van de alternatieven over het wel of niet voeren van regie rondom WKO.

Bandbreedte

De Commissie constateert dat het onderscheid tussen de alternatieven soms gering is, enerzijds door een sterke inperking van de nagestreefde doelen en anderzijds door de 'opgeroepen' belemmeringen. Daardoor zijn ook de verschillen in de effectscores vaak beperkt. Een voorbeeld zijn de alternatieven voor het zoneren van de glastuinbouw, met scores die variëren tussen 0/- en 0/+.

Ook voor het onderwerp 'zoning van de intensieve veehouderij' lijken de doelen sterk ingeperkt te zijn. De beleidsvoornemens beperken zich tot vereenvoudiging van de huidige zoning in combinatie met heroverweging van de bijbehorende provinciale spelregels, waarbij nieuwvestiging en doorontwikkeling van veehouderijen mogelijk is als de belasting van natuurgebieden met stikstof niet toeneemt ten opzichte van de autonome ontwikkeling. Een belangrijke rol wordt daarbij toegekend aan marktmechanismen en aan de sturing die uitgaat van regels zoals de PAS. De provincie zou, met gebruik van goede instrumenten, ook kunnen kiezen voor het sterk terugdringen van overbelaste situaties ten gunste van de doelen op het gebied van natuurbehoud en -ontwikkeling. De Commissie verwacht dat bij de ambitie om een optimaal leef- en vestigingsklimaat te realiseren de gewenste milieukwaliteit (het eindbeeld) een grote invloed heeft op het omschrijven en kiezen van de elementen die daarvoor nodig zijn (de alternatieven).

2.2.2 Themadocumenten: effectbeoordeling

Herijking van de EHS: vergelijking van de gevolgen

Het onderzoek naar de gevolgen van de herijking van de EHS komt tot de conclusie dat significante gevolgen bij de herijking niet kunnen worden uitgesloten. De Commissie heeft een aantal kanttekeningen bij de alternatieven die voor dit onderwerp zijn geformuleerd en bij de wijze waarop de analyse is uitgevoerd.

In haar advies van november 2012 heeft de Commissie aangegeven dat het belangrijk is om bij het formuleren van alternatieven voor de herijking van de EHS de afname van de versnippering als uitgangspunt te nemen. Door versnippering kunnen namelijk instandhoudingsdoelen binnen de Natura 2000-gebieden in het geding zijn. Immers, versnipperingsgevoelige soorten kunnen die gebieden mogelijk niet meer herkoloniseren nadat ze verdwenen zijn, bijvoorbeeld als gevolg van een calamiteit of een toevallige gebeurtenis. De Commissie constateert dat versnippering aandacht heeft gekregen in het themadocument over de herijking. Er zijn verschillende ruimtelijke keuzen gemaakt en alternatief 3 speelt direct in op het optimaliseren van het ecologisch verbindingsprincipe. Voor deze eerste fase is dat voldoende,

ware het niet dat de noodzakelijke, globale bepaling van de effecten op Natura 2000-gebieden nog onvolledig is.

In fase 1 zijn namelijk de mogelijke effecten van de herijking van de EHS vergeleken met alternatief 0, dat voor de autonome ontwikkeling kan doorgaan, zij het dat de EHS deels vertraagd wordt gerealiseerd. Geconcludeerd wordt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten. De Commissie meent dat die conclusie voorbarig is omdat voor een degelijke conclusie de huidige situatie en niet de autonome ontwikkeling als vergelijkingsbasis geldt.

Immers, de vraag of er door de herijking nu wel of geen sprake is van verdere achteruitgang van versnipperingsgevoelige natuur, kan alleen goed beantwoord worden als onderzocht wordt in hoeverre de huidige natuurgebieden de aanwezige versnipperingsgevoelige soorten in de toekomst kunnen vasthouden. En als dat niet het geval is, hoe ver moet de EHS dan nog worden uitgebreid? Voldoet daarvoor één van de herijkte EHS-alternatieven? En zo niet, is de volledige EHS dan wel voldoende? Het voor de provincie verrichte Alterra-onderzoek⁷ geeft wel aanzetten daartoe en lijkt wel over een geschikt model en voldoende data te beschikken, maar ook in dat onderzoek staat de vergelijking van de herijkte EHS met de volledige EHS centraal en niet die met de huidige situatie. Bovendien zijn in dat onderzoek de Natura 2000-instandhoudingsdoelen er niet apart uitgelicht, terwijl het daar juist in een voortoets of passende beoordeling om draait.

Zonering van intensieve veehouderijen

De Commissie wijst erop dat er in de Natura 2000-gebieden in Limburg en omgeving sprake is van een forse overbelasting met stikstof. Eerder in dit advies is geconstateerd dat er geen alternatieven zijn geformuleerd gericht op een aanzienlijke afname van die belasting. Ook is geconstateerd dat de gevolgen van de alternatieven voor de blootstelling aan fijnstof en geur niet in kaart zijn gebracht en beoordeeld. De analyses van de actuele situatie en van de alternatieven in het themadocument bevatten in principe alle informatie om gevolgen voor stikstof, geur en fijnstof zichtbaar te maken.

Zoekgebieden windturbines

Het themadocument zoekgebieden windturbines gaat in detail in op bestaande uitsluitingen en belemmeringen. Het concludeert onder andere dat de gehanteerde zone rond verspreid liggende woningen (500m) de resterende zoekgebieden sterk beperkt. De Commissie adviseert de kaart met enige flexibiliteit te hanteren mede omdat bedrijven of eigenaren van verspreid liggende (agrarische) woningen mede-initiatiefnemer of participant kunnen zijn in windprojecten. Zo wordt de belemmeringenkaart geen eindproduct, maar een instrument bij de invulling van de voorgenomen regisserende en stimulerende provinciale rol.

Bestaande windturbines zijn buiten het onderzoek gehouden. Nu is niet duidelijk waar zij liggen noch of er mogelijkheden zijn voor repowering.

⁷ Wamelink, G.W.W., R. Pouwels, R.M.A. Wegman, M.H.C. van Adrichem en M. van Eupen 2013. Effecten van het aanpassen van de EHS in de provincie Limburg. Wageningen, Alterra, rapport 2417.

Zoek- en regiegebieden warmte-koude-opslag (WKO)

In fase 1 is op een systematische wijze verkend voor welke gebieden binnen Limburg een vorm van regie op en/of stimulering van toepassing van WKO een meerwaarde zou kunnen hebben. De alternatieven vormen bouwstenen voor het formuleren van een visie op duurzame energie en de ruimtelijke en economische impact van WKO, maar moeten, zoals ook is aangegeven in de hoofdlijnschets nog verder worden uitgewerkt om de afwegingen goed te kunnen maken. De economische effecten van alternatief 2 worden, zeker ten opzichte van alternatief 1, wel zeer gunstig voorgesteld.

3. Aanbevelingen voor het vervolg

3.1 Duidelijke verschillen tussen regio's leidend

Vanwege de verschillen tussen de regio's in profiel en ontwikkeling en in opgaven en ambities is de keuze gemaakt om regiovisies leidend te laten zijn in de verdere planontwikkeling. De Commissie onderschrijft deze keuze, evenals de keuze om die opdeling voor de rest van het traject aan te houden. Het betekent dat eerst het VKA per regio dient te worden uitgewerkt en daarna geïntegreerd over de regio's. Het betekent dus ook dat het relatief belang van de twaalf prioritaire thema's per regio zal verschillen. Deze werkwijze doet meer recht aan de regionale situatie en biedt meer perspectief op een gedragen invulling van het plan. Zo kan bijvoorbeeld een 'actieve uitnodigingsstrategie' zoals voorgenomen voor de opgave voor windenergie in samenhang met andere thema's invulling krijgen.

3.2 Uitdiepen van thema's

Eerder is vastgesteld dat de ambities en doelen van de provincie niet allemaal even concreet zijn en is gewezen op de mogelijke risico's hiervan. Om die risico's in te perken heeft de provincie terecht gekozen voor fasering en een iteratief proces. In de Hoofdlijnschets wordt bij alle prioritaire onderwerpen aangegeven welke punten in ieder geval nog nader moeten worden uitgewerkt. Onduidelijk is of deze nadere uitwerking onderdeel is van fase 2 of dat deze uitwerkingen in een later stadium binnen het implementatietraject POL 2014 plaatsvinden. Voor enkele punten geldt dat de uitwerking belangrijke informatie kan opleveren voor het POL 2014. Een voorbeeld is de visie op duurzame energie en de ruimtelijke impact ervan.

De Commissie beveelt aan om in de extra tussenstap die de provincie overweegt voor discussie met de stakeholders over de instrumenten,⁸ voor twee onderwerpen nog één iteratie uit te voeren en om de gevolgen van de alternatieven voor enkele van de doelen te verhelderen. Het gaat hierbij om:

⁸ Zie blz. 20 van de hoofdlijnschets.

- de gevolgen van de herijking van de EHS voor de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden;
- de gevolgen van zonering van de intensieve veehouderij voor de leefomgevingskwaliteit en de instandhoudingsdoelen.

Herijking van de EHS en de passende beoordeling

In de passende beoordeling moet het effect van een herijking van de EHS op de versnipperingsgevoelige natuur waarvoor instandhoudingsdoelen zijn gedefinieerd, worden getoetst. Centrale vraag daarbij is of één of meerdere alternatieven voor een zodanig samenhangend netwerk zorgen dat de eerder geschetste, potentiële achteruitgang van versnipperingsgevoelige natuur kan worden voorkomen. Dit onderzoek zal een modelmatig karakter hebben. Van de geprioriteerde versnipperingsgevoelige soorten en habitats uit de Natura 2000-gebieden moet dan worden nagegaan:

- de huidige verspreiding. Welke soorten en habitats halen thans hun instandhoudingsdoel en welke niet?
- de potentiële verspreiding na realisatie van de volledige EHS, die wordt beschouwd als de autonome ontwikkeling. Welke soorten en habitats halen dan hun doel en welke niet?
- de potentiële verspreiding na realisatie van één of meerdere herijkingsalternatieven. Welke soorten en habitats halen dan hun doel en welke niet?

Vergelijking van deze drie uitkomsten geeft een indruk van de mate van significantie van de herijking.⁹ Blijkt de score van de herijkingsalternatieven (of alternatief) vergelijkbaar met de scores bij de huidige situatie dan is er geen sprake van een significant effect, ongeacht of de score van de volledige EHS daarboven zit. Indien er instandhoudingsdoelen achteruitgaan dan kan nagegaan worden of er mitigerende maatregelen te formuleren zijn om een soort of habitat te behouden.

Zonering van de intensieve veehouderij

De consequenties van de alternatieven voor de geur- en fijnstofbelasting en de stikstofdepositie kunnen aan de hand van beschikbare informatie in kaart worden gebracht en gebruikt voor het eventueel bijsturen van alternatieven. Ga na of er een alternatief kan worden geformuleerd dat de stikstoflast in de Natura 2000-gebieden niet alleen stabiliseert, maar ook terugbrengt, zodat de instandhoudingsdoelen dichterbij komen.

3.3 Van identificeren van strijdigheden naar creëren van synergie

Inperken van het probleem

De uitdaging voor fase 2 ligt volgens de Commissie in het verbinden van de brede ambitie om een voortreffelijk leef- en vestigingsklimaat te creëren met de alternatieven voor de verschillende prioritaire thema's. Nu lijkt het nog alsof het gaat om los van elkaar staande, ge-

⁹ De soortendatabase van het Alterra-onderzoek (zie voetnoot 7) is gezien haar globale karakter een geschikte basis. Ook al zijn niet alle instandhoudingsdoelen van alle Natura 2000-gebieden daarin opgenomen, toch geeft dit waarschijnlijk een voldoende indruk over de relatie tussen EHS en Natura 2000-instandhoudingsdoelen. De resultaten kunnen worden aangevuld met een inschatting van de onderzoekers of en waar er ten opzichte van de huidige EHS extra EHS nodig is om de versnipperingsgevoelige (en verstoringsgevoelige) instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden niet in gevaar te brengen.

lijkwaardige onderwerpen en doelen. De Commissie acht het daarom wenselijk om het optimalisatieproces te sturen door, per regio en in overleg met de stakeholders, naast de meest prioritaire thema's ook de meest zwaarwegende milieuaspecten te bepalen. Juist het toekennen van meer of minder belang aan thema's en milieudoelen maakt het makkelijker om het proces te structureren, omdat op die manier het aantal problemen en dus ook de discussie worden ingeperkt. Ook de samenhang tussen onderwerpen kan op deze wijze beter worden bepaald. Om bijvoorbeeld te komen tot een duurzame glastuinbouw met minimale CO₂-emissies is het logisch om te zoeken naar samenhang met geothermie, WKO en windenergie.

Synergiemogelijkheden identificeren

Bij het zoeken naar oplossingsrichtingen adviseert de Commissie verder om te zoeken naar combinaties van onderwerpen die elkaar kunnen versterken en om die synergiemogelijkheden in kaart te brengen, rekening houdend met regionale verschillen en de mogelijke rollen van de provincie. Mogelijke voorbeelden van dergelijke 'inspiratiekaarten' zijn:

- landbouw in combinatie met (bio-)energieproductie of natuurbeheer;
- verduurzamen van energieproductie en -gebruik in combinatie met herstructurering van woon- en werklocaties;
- potentie van bodemenergie (WKO, geothermie) in relatie tot windenergie en glastuinbouw (het combineren van de vraag- en aanbodkant);
- duurzame energie op basis van potenties van verschillende duurzame energiebronnen (zon, wind, biomassa, ondergrond);
- combineren van de opgaven voor waterveiligheid, natuur en recreatie;
- grondwatervoorraadbeheer in relatie tot natuur (TOP-gebieden, verdroging) en land- en tuinbouw;
- het combineren van ondergrondthema's zoals bodem- en grondwaterverontreiniging en grondwateroverlast en -onderlast in combinatie met WKO;
- de bijdrage van mensgerichte groen aan een samenhangende netwerk voor natuur / compensatie door mensgericht groen van natuurverlies door de herijking van de EHS
- glastuinbouw in relatie tot klimaatmaatregelen en waterberging.

Dergelijke kaarten kunnen van nut zijn bij het optimaliseren van de regiovisies en gebiedsprofilen. Verder kan de informatie worden gebruikt bij het uitwerken van visies voor onderwerpen waarvoor deze nog niet is uitgekristalliseerd, zoals benutten en beschermen van de ondergrond, of voor het identificeren van instrumenten en middelen die leiden tot doorwerking.

Instrumentarium uitwerken

In welke mate alternatieven haalbaar zijn, is functie van de effectiviteit van het gekozen instrumentarium en de beschikbare middelen. Omdat de documenten hierover nog weinig concrete informatie bevatten, is de haalbaarheid van alternatieven dus (nog) niet te beoordelen. Een evaluatie van het vigerende omgevingsplan, het POL 2006, kan waardevolle informatie verstrekken over de effectiviteit van ingezette instrumenten in de voorgaande periode.

Ook voor de inhoudelijke uitwerking van onderwerpen moet er voldoende zicht zijn op de sturingsmogelijkheden ('slimme instrumentenmix'), zeker bij onderwerpen waarvoor nu al harde doelen en randvoorwaarden zijn geformuleerd. Dat is bijvoorbeeld nodig bij het onderwerp 'zonering intensieve veehouderij'. Het POL maakt in alle alternatieven nieuwvestiging

van intensieve veehouderijen mogelijk waardoor de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden kan toenemen. De constatering dat effecten zijn uitgesloten omdat stallen schoner worden en verouderde bedrijven stoppen is onvoldoende. Voor de situatie waarin geboden mogelijkheden maximaal benut worden, moet duidelijk zijn welke garanties zorgen voor daling van de belasting (zoning, randvoorwaarden voor uitbreiding en nieuwvestiging, bestemmen van vrijkomende agrarische gebouwen). In het MER kunnen daarnaast scenario's worden geschetst van reëel te verwachten ontwikkelingen, waarvoor ook de milieueffecten worden beschreven. De eis om de gevolgen te schetsen van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, eventueel aangevuld met die van reëel te verwachten ontwikkelingen, geldt overigens niet alleen voor de (intensieve) veehouderij, maar voor alle ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens aanvullende reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Limburg

Besluit: vaststellen van een omgevingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege mogelijke kaderstelling voor categorieën zoals C14, D3.2, D11, D22.2, D43 en vanwege passende beoordeling

Activiteit: De provincie Limburg herzielt haar omgevingsplan, waarin de ruimtelijke visie, het milieubeleidsplan, het mobiliteitsplan en het waterhuishoudingsplan zijn geïntegreerd.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 24 augustus 2012

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 27 augustus t/m 7 oktober 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 2 augustus 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 8 november 2012

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 9 juli 2013

aanvullend advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 16 september 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. L. Besselink

ir. S. Bokma

drs. S.R.J. Jansen

dr. J. Lembrechts (werkgroepsecretaris)

drs. L. Oprel

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- Aanvulling op de Nota Reikwijdte en Detailniveau (d.d. 13 november 2012) voor het Plan-MER Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014. Prov. Limburg, 2 juli 2013;
- Nota Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014. Prov. Limburg, 13 november 2012;
- Voor de Kwaliteit van Limburg. Hoofdlijnschets POL 2014. Prov. Limburg, 2 juli 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 1: Invulling herijkte EHS met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 2: Invulling provinciale ambities mensgericht groen met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 3: Zoekgebieden regionale motorsportcentra met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 4: Zonering intensieve veehouderij met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 5: Zonering glastuinbouw met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 6: Zoekgebieden windturbines met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013;
- Plan-MER POL 2014, Onderwerp 7: Zoek- en regiegebieden warmte- en koudeopslag met kaarten. Oranjewoud, Oosterhout, 18 maart 2013

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Aanvullend advies over reikwijdte en detailniveau van
het milieueffectrapport Provinciaal Omgevingsplan
Limburg 2014**

ISBN: 978-90-421-3824-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

